

Nursing Research Newsletter

ฝ่ายบริการพยาบาล โรงพยาบาลสงขลานครินทร์

ฉบับที่ 5/2558 เดือนกุมภาพันธ์ 2558

ตัวอย่าง การทำวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research-PAR)

วัชรีย์ แสงมณี

การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มีแนวคิดที่สำคัญ คือ ผู้วิจัยมีส่วนร่วมกับผู้ร่วมวิจัยมากขึ้น ไม่นำเอาแนวคิด แผนงาน หรือ โครงการของตนไปให้ปฏิบัติตาม แต่จะทำหน้าที่ปรึกษา คอยกระตุ้น ตั้งประเด็น และกำกับให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการคิด ปฏิบัติ สังเกตผล และสะท้อนผล

จากประสบการณ์ในการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เรื่อง “การพัฒนาวิธีการเจาะเลือดส่งเพาะเชื้อ หอผู้ป่วยเด็ก 1 โรงพยาบาลสงขลานครินทร์” จะมี 4 ระยะ คือ

1. ระยะก่อนการวิจัย (Pre-Research Phase)

- 1.1 ค้นหาปัญหา หรือหัวข้อวิจัยที่สนใจ
- 1.2 รายงานหัวหน้าหน่วยงานเพื่อช่วยเหลือในการขอความร่วมมือสมาชิกในหน่วยงานทุกคน
- 1.3 ชี้แจงความสำคัญของปัญหาให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดรับทราบ
- 1.4 จัดตั้งทีมงานโดยขอตัวแทนจากแต่ละกลุ่มของผู้เกี่ยวข้อง
- 1.5 หัวหน้าโครงการ ชี้แจงขั้นตอนการดำเนินงานให้ทีมรับทราบ

2. ระยะวิจัย (Research Phase)

- 2.1 ร่วมกันศึกษา รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัยทั้งหมด โดยการสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงาน ทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง ทบทวนอุบัติการณ์ที่เกี่ยวข้อง สทนากลุ่ม
- 2.2 แจงข้อมูลที่ได้แก่ทุกคนที่เกี่ยวข้องรับทราบ โดยการจัดประชุม
- 2.3 ร่วมกันวางแผนการดำเนินงาน กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย
- 2.4 แบ่งหน้าที่รับผิดชอบงานในแต่ละส่วนตามกลุ่มของผู้เกี่ยวข้อง เช่น พยาบาล ผู้ปฏิบัติงานพยาบาล พนักงานช่วยการพยาบาล ผู้ช่วยเหลือผู้ป่วย แม่บ้าน ฯลฯ

3. ระยะปฏิบัติการ (Action Phase)

- 3.1 ประเมินความรู้วิธีการเจาะเลือดเพื่อส่งเพาะเชื้อของบุคลากรทุกคนที่เกี่ยวข้อง
- 3.2 ให้ความรู้ที่ถูกต้องแก่บุคลากรทุกคนที่เกี่ยวข้อง
- 3.3 ใ้บุคลากรทุกคน ในแต่ละกลุ่มร่วมกันหาสาเหตุของปัญหา และแนวทางแก้ไข เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่วางไว้ โดยใช้วิธีการทำ Focus group การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยควบคุมการติดเชื้อ หน่วยพยาธิ หน่วยเภสัชกรรม ฯลฯ
- 3.4 ดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะของแต่ละกลุ่ม

4. ระยะประเมินและสรุปผลการวิจัย (Monitoring and Evaluation Phase)

เป็นขั้นตอนการประเมินผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลโดยการสังเกตการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายหลังการสิ้นสุดการดำเนินการตามระยะที่กำหนด และสรุปผลโดยการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาจนจบสิ้นกระบวนการ แล้วนำมาสร้างเป็นรูปแบบแนวปฏิบัติใหม่

- 4.1 ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามแนวทางที่ปรับปรุงใหม่ และติดตามผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น เช่น การปนเปื้อนเชื้อจากการเจาะเลือด จากหน่วยควบคุมการติดเชื้อ ถ้าผลไม่ได้ตามเป้าหมาย ก็ต้องมาทำ P D C A กันใหม่
- 4.2 สรุปผลแนวปฏิบัติ แล้วแจ้งหัวหน้าหน่วยงานเพื่อประกาศใช้

การทำวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research-PAR) เป็นการวิจัยอย่างหนึ่งเพราะฉะนั้นจะมีการเขียนทุกอย่างเช่นเดียวกับงานวิจัยอื่นๆ เช่น

หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ กรอบแนวคิด ขอบเขตการศึกษา ระเบียบวิธีวิจัย กลุ่มประชากร กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล..สรุปผลการวิจัย..การอภิปรายผล ฯลฯ

